

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 2 zł.
Z odnośzeniem do domu 2 zł. 50 gr.
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . . 3 zł.
Zagranicą . . . . . 5 zł.
Cena pojed. egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
str. 1. 2. 3. gr. 10
Nekrologi gr. 10. zwyczajne gr. 5
ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 po poł.

№ 154 (7784)

Czwartek, dnia 10 Lipca 1924 r

Rok XXXII

WĘGIEL

GÓRNOŚLĄSKI I DĄBROWIECKI
z kopalni

Max	Marie
Hramsta	Böer,
Georg	Brade
Oheim	Heinrichsglück
Fanny	Neuglückauf
Hoym.	Prinzen
Fürsten	Heinrichsfreude
Emanuelssegen	Czeladź

po cenach kopalnianych na
weksle 1-1½-2 miesięczne.

Portland Cement

z pieców rotacyjnych
fabryki

„Rudniki“

po cenach fabrycznych
na weksle 1½-2 miesięczne.

KOKS Zabrzecki

z „Emma” i „Wolfgang“

po cenach hutniczych

Wapno kieleckie, papa
dachowa i gwoździe
budowlane

po cenach fabrycznych na
weksle 1½ miesięczne.

NAJLEPSZE FRANCUSKIE SAMOCHODY „PEUGEOT“ 1143

na dogodnych warunkach poleca:

KALISKA SPÓŁKA OPAŁOWA, Kazimierzowska 1, tel. 92.

W myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29-go czerwca 1924 r. Dz. Ustaw. Nr. 56 poz. 574 niżej podpisane Banki miejscowe począwszy od 1 lipca b. r. płacić będą **od wkładów 12 - 18% od sta w stosunku rocznym.**

Bank Handlowy
Bank dla Handlu i Przemysłu
Bank Kredytowy
Polski Bank Komercyjny
Bank Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijań.
Bank Budowlany
Bank Ziemiański
Bank Przemysłowców Poznańskich
Bank Ziemi Kaliskiej

1306

Przemówienie Prezydenta Szarrasa

wyłoszone na posiedzeniu Rady Miejskiej
w dniu 7-go b. m.

SZANOWNI PANOWIE!

Na wstępie powiem kilka słów, w jaki sposób powstał przedstawiony Panom projekt budżetu na bieżący rok. Budżet ten był zaprojektowany już w listopadzie roku zeszłego na zasadzie cen październikowych i ułożony w markach. W międzyczasie otrzymaliśmy, rozporządzenie Województwa, aby budżety były ukłdane w złotych p/g odpowiedniej relacji złotego w październiku. Nim zdołano tę zmianę przeprowadzić nadszedł Rok Nowy a z nim nowe rozporządzenie, nowe przeróbki. Kiedy już budżet można było oddać do druku, została wybrana nowa Rada Miejska, a z nią nowe komisje Radzieckie. Pragnąc ułatwić dyskusję na Radzie Miejskiej, Magistrat postanowił poddać krytyce projekt budżetu komisjom, aby poczynić w nim odpowiednie zmiany. Jednak prace komisji nie postępowały tak szybko jak Magistrat przypuszczał i dlatego przedstawiamy projekt w pierwotnej formie. Zmiany i poprawki jakie projektowały komisje można będzie wprowadzić w formie ostatecznych uchwał Rady Miejskiej.

Ze względu na kilkukrotne przeróbki projektu, mogły się do niego wkraść pewne niedokładności, nie wszystkie dochody i rozchody można było ściśle przewidzieć (niektóre pozycje dziś są już nieaktualne) dopiero więc przy wykonywaniu budżetu uwydatnią się pewne braki, i wtedy wystąpią o dodatkowe uchwały.

Rok bieżący będzie pierwszym rokiem, w którym samorząd miejski będzie mógł ściśle przestrzegać budżetu. Dla zorientowania Panów w sytuacji finansowej miasta pozwolę sobie porównać obecny projekt budżetu z wykonanym za rok 1923.

Kiedy w zeszłym roku należało czynić największe wysiłki, aby w okresie dewaluacji marki utrzymać gospodarkę miejską na pewnym poziomie bez uciekania się do pożyczek na pokrycie kosztów administracji, jak to miało miejsce w wielu innych miastach, w roku bieżącym dzięki stabilizacji waluty, dzięki ustawie o zasilaniu funduszy miejskich, która będzie obowiązywała przez rok cały, ramy gospodarki miejskiej dadzą się znacznie rozszerzyć.

Podług projektu budżetu, jak to Panowie zauważają na tablicy orientacyjnej dochody zwyczajne wynoszą 920863 zł. — rozchody — 780542 zł. Uwzględniając uchwałę Rady dotyczącą robotników miejskich sumę wydatków należy podnieść blisko o 100000 zł. i pomi-

mo to przewyżka dochodów zwyczajnych nad rozchodami będzie znaczna a to ze względu na już uchwaloną przez Panów nową podwyższoną stopy podatku ładunkowego.

W ten sposób pewną część wydatków nadzwyczajnych inwestycyjnych, będziemy mogli pokryć z dochodów budżetu zwyczajnego. Budżet nadzwyczajny oczywiście będzie mógł być wykonywany w miarę przyznawanych kredytów, które jednak w tym roku nie zapowiadają się bardzo pomyślnie. Jak się obecnie sytuacja wyjaśniła, Bank Gospodarstwa Krajowego nie będzie obejmował kredytu komunalnego. Kredyty te będą udzielane tylko przez Bank Komunalny, i to w miarę ulokowania swoich obligacji na rynku zagranicznym.

Zwróć uwagę Panów na szczególniejsze pozycje budżetu, a więc: pozycje dotyczące spłaty długów i zobowiązań są nierealne, gdyż projektowane były przed wydaniem ustawy o przerwaniu dawnych należności. Dziś nie mogę Panom zaproponować zmian, gdyż odpowiednie obliczenia wymagają dość dużego czasu, zatem po ułożeniu tego rachunku Magistrat poprosi o skorygowanie tych sum przez Radę Miejską. Ze względu na stabilizację waluty przystąpimy do uruchomienia Kasy Oszczędności i lombardu, tu ze względów formalnych proszę Radę o wezwaniu Magistratu do uruchomienia Kasy Oszczędności i Lombardu o danie gwarancji.

Co się tyczy gospodarki miejskiej na polach to Magistrat zastosował przyjętą w przeszłym roku zasadę uprawiania ich na swój rachunek. Być może, że przy ustaleniu cen i stabilizacji pieniądza wygodniej będzie zmienić ten system na przedwojenny, tj. wydzierżawiać pola, ale do piero ściśle obliczenie pod koniec roku dadzą wskazówkę, jak wypadnie się rzadzić w przyszłości.

Z uprawy gruntów w ilości 58m. 100 pr. przewiduje się czysty dochód w sumie 15723 zł.

Dochód z rzeźni, wyrażający się sumą netto 58585 zł. jest doprowadzony do normy przedwojennej.

Jeżeli w tytule park i plantacje miejskie podnieśliśmy preliminowaną sumę dochodu z ogrodu pomologicznego do właściwej sumy, za którą został wydzierżawiony, tj. 2666,66, to ten tytuł zamknięty zostanie pewnym dochodem. Można by postawić zarzut, że z chodowli kwiatów należałoby osiągnąć większe dochody, ale proszę pamiętać, że oranżerja jak inspekcja są bardzo małych rozmiarów, że z trudnością można w nich wychodować flance dla kwiatników parku. Aktualną więc jest rzeczą pobudowanie nowej wielkiej oranżerji.

W tytule VII tegoż rozdziału znajdujemy po ważny dochód z czynszów, które dopiero pod koniec ubiegłego roku zostały ujawnione i czyn-

Zakład Lecznicy w Kaliszu

położony w pięknym Parku Miejskim, otwarty cały rok, przyjmuje osoby chore z cierpieniami wewnętrznymi, nerwowymi i kobiecymi. Zakład posiada urządzenia wodolecznicze, aparaty do elektryzacji, naświetlań, masażu, gabinet Roentgena, lampę kwarcową (czyli sztuczne górskie słońce), lampę „Solux”, pracownię analityczną i pensjonat z kuchnią dietetyczną.

CZYNNY CODZIENNIE.

Leczenie cukrzycy „insuliną“

szownicy obowiązani są płacić takie czynsze, jakie płacili przed wojną, gdyż wysokość ich jest określana w srebrze bądź w złocie.

Przechodzę teraz do rozdziału piątego. Rozdział ten obejmuje Wydział Podatkowy. Dzięki ustawie o zasileniu funduszów miejskich wpływy podatkowe są znaczne, chociaż już między nimi Panowie nie znajdują podatku od węgla, który w przeszłym roku dał czwartą część wszystkich wpływów podatkowych. Nie znajdują też Panowie podatku na opiekę społeczną.

Największe wpływy miasto osiąga z podatków od lokali, od widowisk, od obrotu, od alkoholu i od ładunków. Mogę Panom zakomunikować bardzo przyjemną wiadomość że od lipca podatek od alkoholu pobiera dla miast państwo łącznie z akcyzą, przez co wydział zostanie zwolniony od prowadzenia uciążliwej kontroli nad banderolą miejską, a kupcy i fabrykanci od jej naklejania. Tym sposobem znaczną część wpływów podatkowych nie będzie ściągał Magistrat we własnym zakresie a przy pomocy państwa.

Podatek od obrotu jest również bardzo poważną pozycją dochodową. Wysokość tego podatku zależy od sytuacji, w jakiej znajduje się nasz handel i przemysł. Samorząd miejski jest więc żywo zainteresowany, aby wszystkie warsztaty pracy były w ruchu, aby handel się rozwijał.

Ciężkie warunki kredytowe w kraju, brak rynków zbytu dla naszej produkcji i trudna konkurencja z zagraniczną produkcją, która mimo to jest tańszą od naszej, mogą poderwać przemysł — jak na kaliskim gruncie przemysł hafciarski i koronkarski, — a wtedy podatek ten może zawieść. Mam jednak nadzieję, że na tę bolączkę Rząd znajdzie środki zaradcze.

W dziale szpitali, należy wprowadzić kilka poprawek komisji o których będzie mówił r. ks. Osadnik, ja ze swej strony zaznaczę, że w dochodach zostały uwzględnione te kwoty, które miasto winno płacić za szych biednych mieszkańców, stąd pochodzi taki znaczny deficyt w szpitalnictwie. Należy więc podnieść pozycję dochodową szpitala św. Trójcy o 30000 zł. szpitala zakaznego o 5850 zł. i szpitala żydowskiego o 10000 zł. przy jednoczesnym podniesieniu wydatków o taką sumę na pokrycie kosztów leczenia ubogich Kaliszian. W pozycjach odnoszących się do szpitala żydowskiego należy podnieść zwrot różnicy kosztów leczenia przez specjalny komitet o 3000 zł., gdyż istotnie sumę taką ten komitet będzie zmuszony wpłacić. Za 4 miesiące br. komitet już wpłacił 768 zł.

W roku bieżącym w dziale szpitalnictwa Magistrat ma bardzo wiele do zrobienia, a więc musi zaopatrzyć szpitale w bieliznę, której brak już od dłuższego czasu się odczuwa i różne narzędzia gospodarcze, następnie, aby iść z postępem zdobyczy wiedzy lekarskiej, sprowadzić lampę kwarcową.

Oczywiście najbardziej palącą sprawą jest budowa nowego szpitala, gdyż ten pomimo rozrzucaenia niektórych oddziałów do prywatnych domów jest niewystarczający. Myśl ta będzie tym łatwiejsza do zrealizowania, jeżeli przystąpimy do budowy nowego szpitala zamiast do budowy szkoły, a dawny gmach szpitalny przeznaczymy na szkołę. Bo czyż można znaleźć lepszy punkt na szkołę jak ten, gdzie się mieści szpital św. Trójcy, w którym korytarze dość szerokie od ulicy chronią od szumu ulicznego. Za budynkami znajdują się duże place na boiska itp. Wielki barak od ulicy Nowy Świat może być salą gimnastyczną. Żeby projekt ten nie wyglądał b. iluzorycznie przypomnę Sz. Panom o zapisie Emila Rephan'a funduszu stanowiącego przeszło 300 tysięcy rubli w listach Zastawnych Ziemiach na budowę szpitala. Jest to suma dzisiaj nie wystarczająca na budowę nowoczesnego szpitala, ale w każdym razie bardzo znaczny zasilek.

Magistrat przeprowadził korespondencję z p. Rephanem, który zgodził się przedłużyć zapis o lat 10 i czekamy tylko na przyjazd p. Dźwiewulskiego, aby komitet rozpoczął swą pracę. Proszę, aby Rada wyraziła za to p. Rephanowi podziękowanie.

Uruchomiony pod koniec ubiegłego roku zakład kąpielowy dzięki przeróbce polegającej na wykorzystaniu ciepłej wody z motoru Diesla pokrywa się.

W zakresie higieny miasta Magistrat przystąpił do zmuszenia właścicieli placów niezabudowanych i zawałonych gruzami do ich ogrodzenia. Następnie do uregulowania sprawy ścieków domowych, aby ulicami tylko płynęła woda deszczowa.

W zakresie szkolnictwa Magistrat będzie się starał utrzymać pomoc w dożywianiu dzieci i utrzymaniu szkoły doksztalcającej, która w następnym roku szkolnym wymaga znacznego rozszerzenia.

Do wydziału Opieki Społecznej należy pozycja subsydjów i zapomóg, która zwykle woliuje b. przewlekłe dyskusje dlatego proponuje tylko uchwalenie ogólnej sumy pozostawiając na później jej rozdział.

Co się tyczy przedsiębiorstw miejskich, to są prowadzone jak dotychczas na zasadach handlowych i muszą dawać miastu odpowiednie procenty od zakładowych kapitałów.

Gazownia w tym roku uruchomiła już benzolówkę i wykupiła magazyn po Augsburgskiem Placiu, o czym Panom było komunikowane na jednym z poprzednich posiedzeń. Elektrownia przystępuje do postawienia nowej turbiny, która jest już na składzie i do postawienia nowego motoru Diesla o sile 550 HP.

Rozwinięcie Elektrowni umożliwi doprowadzenie oświetlenia ulic do znacznego ulepszenia a urządzenie oświetlenia ulic tylko elektrycznością będzie największą troską Magistratu.

Tartak miejski będziemy się starali rozwijać przez zaopatrzenie go w heblarki.

W zakresie Wydziału Budowlanego przewiduje się cały szereg remontów budynków miejskich, przebrukowanie i regulacja ulic, postawienie studzien w okolicach najbardziej odczuwających brak wody. Prace tego Wydziału rozszerzą się znacznie, po zatwierdzeniu planu regulacyjnego miasta, a obecnie znacznie się już rozszerzyły z powodu przywrócenia Inspekcji Budowlanej Magistratowi.

Co do przewidzianych robót związanych z odbudową i rozbudową to Magistrat nie chce się zbyt w pracy rozstrzelać postanowił przede wszystkim wykończyć część ratusza, niebędąc dla przeniesienia biur, dwa domy na Dobrem, z których jeden jest przeznaczony na szkołę i przeprowadzić częściowo roboty w teatrze, aby sumy zebrane z podatku na ten cel stosownie do przeznaczenia były użyte, wybudować piekarnię oraz baraki dla chłiw, wo bezdomnych.

Co się tyczy innych budowli, to do nich Magistrat przystąpi o ile będzie miał zagwarantowane kredyty, na które jak to już zaznaczyłem bardzo prędko liczyć nie można.

Dział Aprowizacji ogranicza się do zaopatrzenia ludności w cukier i węgiel. Ten dział prowadzi się handlowo nie dla zysków jednak, a dla wygody ludności. Dlatego też w budżecie nie prelinowano żadnych zysków.

Tak się przedstawia wkrótce zarys działalności Zarządu miasta w roku bież. Ponieważ do tej pory już komisje szczegółowo zapoznały się z poszczególnymi działami gospodarki miejskiej, zwracam się więc w imieniu Magistratu do Szanownej Rady o jaknajspiesniejsze rozpatrzenie przedłożonego budżetu.

Z Rady Miejskiej

W poniedziałek 7 bm., odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej, które otworzył przewodniczący prof. Michalski o godz. 7.40.

Na posiedzeniu nie byli obecni pp. radni usprawiedliwieni: Kalinowski, Nowacki, ks. Osadnik, Paszkowski, nadrabia Lipszyc, oraz radny Głanernik i ławnik Stradomski.

Po odczytaniu przez sekretarza rad. Danziger'a protokołu z poprzedniego posiedzenia i zatwierdzenia takowego przewodniczący wita nowego radnego w osobie p. Pawlikowskiego, który wszedł na miejsce p. Otrębskiej.

Następnie odczytano i załatwiono następujące pisma:

Podanie p. Skolimowskiej o przyznanie subsydjum na wyjazd do Łodzi na kurs nauczycielski przekazano Magistratowi z przychylną opinią.

Pismo właścicieli hoteli w sprawie opłat meldunkowych przekazano Magistratowi i komisji podatkowej.

Z prawdziwą ulgą przyjęto do wiadomości pismo Województwa wyjaśniające z polecenia Ministerstwa, iż lekarze miejscy w danym wypadku dr. Koszutski mogą być radnymi i do nich nie ma zastosowania regulaminu zwabiający stosunek radnego do Magistratu, ttem samem znikła nareszcie wątpliwość co do właściwej interpretacji statutu o samorządzie miejskim.

Przechodząc do rozpatrywania porządku dziennego przewodniczący, w słusznej obawie o długotrwałą cierpliwość radnych, stwierdziwszy, iż na sali znajduje się wymagana liczba rad. potrzebna do uchwał finansow., proponuje zmienienie porządku dziennego w ten sposób aby najpierw załatwić punkt trzeci, tj. sprawę pożyczki z kredytów Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Uzyskawszy zgodę Rady przystąpiono do powtórnego uchwalenia zaciągnięcia pożyczki z kredytów Ministerstwa Pracy i opieki Społecznej w wysokości 300000 złotych na prowadzenie ro-

bót publicznych celem zatrudnienia bezrobotnych.

Po uchwaleniu tego punktu p. Prezydent Szarras komunikuje, iż ma wiadomość z Ministerstwa, iż w tym tygodniu kredyty na ten cel będą otwarte i Kalisz kilkadziesiąt tysięcy złotych uzyska.

Będziemy się starali dać pracę tym bezrobotnym, którzy co najmniej rok mieszkali w Kaliszu, co będzie wiadomem z rejestracji.

Plan robót dla zatrudnienia bezrobotnych już jest nakreślony i najpierw przystąpi się do regulacji Bernardynki, dalej budowa łazienek, budowa trybun na boisku, przebrukowanie ulicy Dobrzeckiej i Kopernika (Towarowej) regulacja kanału przy szkole Kościuszkowskiej, oraz regulacja ulic.

Zanim się jednak przystąpi do pracy należy rozwiązać kwestję w jaki sposób podzielić pracę, aby dać zarobek choć częściowy wszystkim bezrobotnym.

Radny Kwiatkowski stawia wniosek o natychmiastowe rozpoczęcie robót, zaś radny Cieślak podaje sposób zatrudnienia bezrobotnych. Radny Poradowski stawia wniosek o przystąpienie do rozbiórki cerkwi.

Prof. Michalski zaznacza, iż na konferencji odbytej w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej min. Darowski stwierdził, iż sześć milionów złotych przeznaczonych przez Rząd na złagodzenie bezrobocia jest niewystarczające i będzie się starał u Rządu i Sejmu o powiększenie tych funduszów o drugie 6 milionów, aby dać miastom taką sumę o jaką występują i proponuje aby Magistrat w dalszym ciągu starał się o uzyskanie całej sumy.

Radny Pawlikowski popiera wniosek przewodniczącego.

Pan Prezydent kładzie nacisk głównie na rejestrowanie się bezrobotnych w biurze pośrednictwa Pracy, gdyż Rząd wydawanie pożyczek uzależnia od zapisu wszystkich bezrobotnych w biurze pośrednictwa pracy.

Robót wcześniej rozpocząć, w myśl wniosku rad. Kwiatkowskiego, nie można dopóki pieniędzy w Kasie nie będzie, gdyż obietnicami robotnikom płacić nie będziemy.

Należy się również nad tem zastanowić, że Rząd daje kredyt tylko krótkoterminowy, tj. do dnia 31 grudnia rb., a nie wiem czy taką sumę można będzie w tak krótkim terminie zwrócić.

Radny Chlebosz zarzuca Magistratowi iż zapóźno się stara o pożyczki na roboty, że nie przeprowadził rejestracji wcześniej uważa, że nie należy się kłopotać co będzie 31 grudnia, należy się kłopotać co będzie w styczniu lub lutym gdy przyjdzie głód i chłód, gdy robotnicy gromadnie przyjdą do Magistratu i dla tego trzeba się starać jaknajprędzej o pieniądze.

Radny Cieślak wyjaśnia, iż robotnicy nie rejestrują się, bo nie mają zaufania do biura pośrednictwa pracy, gdyż pomimo zapisów pracy nie dostają a poza tem w biurze pośrednictwa Pracy przeprowadzają indyagacje do jakiejś partji, czy związku należy, jaką ma dużą rozbudowę itd.

Prezydent Szarras wyjaśnia, że czuje się tylko w obowiązku zwrócić uwagę jaka jest sytuacja w Mi. Skarbu, a nie w obawie przed zaciąganiem pożyczek, gdyż wierzy, że Rząd znajdzie wyjście z tej sytuacji, dodaje dalej, iż w biurze pośrednictwa Pracy zapisują stan rodzin bezrobotnych dla tego, iż ojcowie rodzin w pierwszym rzędzie otrzymają robotę.

Eawł. Maciejewski stwierdza, iż Magistrat nie mógł wszcząć starań w tym kier. wcześniej gdyż nie wiedział o dyspozycji rządu i uczynił to dopiero po otrzymaniu informacji od p. Gałdeckiego, a jeżeli inne miasta już otrzymały pożyczki, to dzięki temu, iż posłowie tych okręgów starali się o to, a dla Kalisza niestety nikt się nie starał.

Po tej dyskusji przewodniczący oddał pod głosowanie wniosek rad. Kwiatkowskiego, aby Magistrat przystąpił natychmiast do rozpoczęcia robót. Za wnioskiem tym głosowała lewica wraz z rad. Cieślakiem.

Następnie uchwalono wniosek rad. Poradowskiego, pomimo cofnięcia tegoż wniosku, aby Magistrat przystąpił do rozbiórki cerkwi w tym celu porozumiał się z Władzami o umożliwienie wykonania uchwały Rady Miejskiej.

Po załatwieniu się z tym punktem przystąpiono nareszcie do rozpatrzenia budżetu na rok 1924.

Zanim rozpoczęto szczegółową dyskusję p. prezydent Szarras zabrał głos i przedstawił Radzie ogólnie omówienie budżetu. Przemówienie p. Prezydenta podajemy osobno.

Ogólną dyskusję nad budżetem rozpoczyna prof. Michalski, który stwierdza, iż jeżeli się za stanowimy nad tablicą zawierającą ogólne zestawienie budżetowe to z jednej strony mamy objaw pocieszający, a z drugiej zasmucający.

Do pocieszającego objawu należy to, iż podatki ogólnie dochodzą do 60 proc. budżetu, lecz na ten pocieszający objaw pada cień, gdyż podatki bezpośrednie wynoszą tylko 49 tysięcy złotych, a podatki pośrednie aż 449 tysięcy, co powinno być doprowadzone w odwrotnym stosunku.

Do pocieszających objawów zaliczyć należy zysk z przedsiębiorstw własności miejskich który się przedstawia w cyfrze 28 proc. budżetu gdyż w poprzedniej Radzie były obiekty przeciwko prowadzeniu przedsiębiorstw na własny rachunek, a te dane powinny nas przekonać że te przedsiębiorstwa są korzystne tak dla miasta jak i dla Magistratu.

Jeżeli spojrzymy na ogólne zestawienie to trzeba stwierdzić, że jesteśmy pewno jednym z pierwszych miast mogącym się poszczycić tak poważną nadwyżką dochodów.

Szpitalnictwo choć zajmuje piątą część budżetu to jednak ma pewne poważne braki, ważny choćby taką anomalję jak w dziale chirurgicznym: narzędzia są własnością danego lekarza a nie miastai tę kwestję należy załatwić ostatecznie. Dalszą sprawą wymagającą załatwienia to należy zdecydować czy w separatkach mają prawo korzystać z bezpłatnej opieki lekarskiej czy też są one kliniką prywatną lekarzy, a w tym celu należy zaciągnąć w innych miastach jak się ta sprawa przedstawia aby ją można ostatecznie zdecydować przy budżecie.

Jeżeli weźmiemy Szkolnictwo i Opiekę Społeczną to widzimy, iż na te dwa działy przeznaczają się 21,48 proc., przy rozdziale zaś wypadnie na szkolnictwo 12 i pół proc., a na opiekę 9 proc., co w jednym i drugim wypadku jest za mało, gdyż jeszcze około 9 tysięcy dzieci nie jest w szkołach, lecz mamy nadzieję, że na przyszły rok to zniknie, dalej jest tylko dla dzieci ochronka i żłobek i uważa, że należy jeden z domków na Dobrcu przeznaczyć na przytułek dla dzieci.

Smiesznie małą cyfrę wstawiono na subydjum, jeżeli usuniemy cyfrę dla Straży Ogniowej, zresztą jest obowiązkiem miasta dbać o całość mienia swych mieszkańców, to mamy sumę 6,410 zł. i cyfra ta musi być poważnie podwyższona.

Zdrowotność już lepiej stoi, gdyż komisja sanitarna stale przeprowadza kontrolę w mieście jednakże jest w Kaliszu nowy dom przy ul. Łazińskiej, z którym Magistrat stale walczy i pomimo to od lat 3 stale panują choroby zażadne.

Gazownia i Elekrownia wykazują zbyt mały dochód, gdy Gazownia przy wysokiej cenie gazu wykazuje tylko 2,72 proc., Elekrownia zaś 1,95 proc. choć tutaj prąd jest tani, jednakże jest nadzieja, iż to zostanie zmienione.

Na wniosek mec. Engelhardta postanowiono przećwiczyć ogólną dyskusję, a na wniosek rad Dancygera szczegółową dyskusję odłożono do następnego posiedzenia.

Do komisji antialkoholowej pomimo zgłoszenia dużej ilości kandydatów mandaty przyjęli tylko radni Nowacki i Wieruszewski, jako zastępcy Heber i Solnik, inni zaś radni skwapliwie się usuwali od udziału w tej komisji (a może i mieli rację?)

W sprawie nakazanego przez Województwo wyborów wice prezydenta Rada Miejska nie zgadzając się ze stanowiskiem Województwa, ze względów oszczędnościowych postanowiła decyzyję województwa zaskarżyć do Najwyższego Sądu Administracyjnego.

Przechodząc do wolnych wniosków dr. Koszutski proponuje Radzie cofnięcie zakazu wydanego przez Magistrat w sprawie jazdy w Parku na rowerach, jednakże uznając zarządzenie Magistratu za słuszne postanowiła utrzymać je w mocy.

Radny Cieślak interpeluje Magistrat o usunięcie budki z pod szpitala św. Trójcy, gdyż odbywają się tam awantury, które denerwują tylko chorych.

Radny Solnik interpeluje komisję Oświaty o zniesienie ceny gazu.

Na tem przewodniczący zamknął posiedzenie o godz. 11-ej. Br. S.

sierżantów pracujących w magazynie wojskowym oraz 2 kolejarzy rusinów z których jeden pozostawał w czynnej służbie, a jeden był zwolniony. Wszyscy zostali odstawieni do więzienia przy sądzie karnym i w najbliższych dniach staną do rozprawy.

Zbrodniarze ci planowali zamach początkowo na niedzielę, lecz później zmienili na sobotę na godz. 10 rano, z obawy jednak aby nie zginęli robotnicy zatrudnieni w magazynach wojskowych wskazówkę zegara maszyny piekielnej nastawili na godz. 4 p. p. Komisarz Kajdan, dowiedziawszy się o podłożeniu maszyny piekielnej przybył na miejsce wraz z oficerami, gdzie wojskowy pyrotechnik zdołał unicestwić wybuch.

Naszyna piekielna miała kształt wielkiego pudła połączonego z zegarem. Aparat był skonstruowany z nadzwyczajną precyzją. Według zeznań fachowców, katastrofa, która by nastąpiła przewyższałaby niechybnie katastrofę warszawską. Ekspertyza materiałów wybuchowych dokonana w warsztatach wojskowych wykazała, że materiały te posiadają nadzwyczajną siłę wybuchową.

Czterej aresztowani zbrodniarze przyznali się do winy i podali bliższe szczegóły swych potwornych zamierzeń. Na podstawie ich zeznań policja aresztowała piątego osobnika, u którego w mieszkaniu przeprowadzono rewizję i znaleziono granaty ręczne i amunicję.

Z rynku zbożowego.

WARSZAWA 9.7. Zarówno na giełdzie jak i poza giełdą podaż żyta była trochę większa. Tendencja przyjawia się niżkowa. Za żyto płacono dnia 7 b. m. niżej 12 zł. za kwintal, (100 kg.) franco stacja załadowcza. Pozostałe gatunki zboża oraz mąka i otręby bez zmiany.

KRONIKA

— **Teatr Letni.** Wczorajsza premiera wykazała wiele nowych walorów artystycznych. W nowym programie p. Basienka śpiewa „wszystko rzecz przyzwyczajenia „Michałowski mówi że chce być psem”, Dyr. Szremski żali się iż jest bez mieszkania, Horwat Renard, Leńska śpiewają jak orły tatrzańskie, a Faliszewska i Morozowicz dopełniają tę ucztę wspaniałym i efektownym tańcem cowboyskim. Program pierwszorzędnym, dużo humoru i werry. W piątek Dyr. Szremski oddaje lwią część dochodu na Lige Obrony Powietrznej Państwa.

Przed sprzedażą biletów, jak również akcją organizacyjną kieruje p. Handke ruchliwa sekretarka kaliskiej filii L. O. P. P. przedstawienie o g. 9 punktualnie.

— **Z Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego.** Zarząd T. U. R. zawiadamia członków iż we wtorek dn. 8 b. m. w klubie Robotniczym o godz. 7-ej wiecz. odbędzie się walne zebranie. Obecność wszystkich konieczna.

— **Niedzielną burzą,** która tylko bokiem zaczepiła Kalisz, przeszła głównie pomiędzy Kościelcem i Goliszewem, gdzie powstał huragan i wyrwał drzewa z korzeniami na drodze łączącej te dwie miejscowości wyrwanych i obalonych zostało kilkanaście topoli Burza ta wyrządziła znaczne szkody w ogrodach i na polach.

— Kino Stylowy.

W Kinie Stylowy wyświetlany obraz p. t. 15-te Preludjum Chopina jestto prawdziwa uczta duchowa, godzin pudziwu tem bardziej dla znawców, że muzyka ściśle do obrazu zastosowana. upiększa takowy pod każdym względem.

— **Nagły zgon.** W restauracji Woźniaka przy ul. Kanonickiej zmarł na udar sercowy gospodarz wsi Winiary Stanisław Baran.

— Podatek majątkowy.

Przypominamy, iż w dniu 10 b. m. t. j. we czwartek upływa ostateczny termin wpłaty 1-ej raty podatku majątkowego, stanowiącej jedną szóstą część całego podatku, ustalonego przez Komisję szacunkową.

W dniu 11 lipca Izby Skarbowe przystąpią do rewizji list płatników i rozpoczną czynności egzekucyjne przyczem do 25 b. m. egzekwowane będą zaległości podatkowe bez kar za zwłokę, a jedynie

z doliczeniem kosztów egzekucji, po tym terminie zaś sumy zaległe obciążać będą wysokie, przewidziane przez ustawę kary za zwłokę.

— **Straszny wypadek.** W d. 8. 6. m. o godzinie 3 30 m. p.p. robotnik ciesielski Wawrzyniec Szewczyk, zajęty przy rozbieraniu bramy tryumfalnej przy ul. Wrocławskiej wszedł na słup od światła elektrycznego, w celu wyłączenia drutów bramy z linią główną. Porażony prądem spadł na chodnik uliczny i w stanie bezprzytomnym odwieziony został do szpitala Ś-tej Trójcy, gdzie znajduje się w stanie groźnym. Dziwnem wydaje się, że tak ważną funkcję jak odłączenie drutów powierzono czeladnikowi ciesielskiemu, a nie elektrotechnikowi.

— **Wymiana złotych bonów skarbowych.** Centralna kasa państwowa wymienia złote bony skarbowe według następującego obliczenia: bony 10 zł. płatne 1 października 1923 r. po 28 gr., płatne 1 listopada 1923 r. po 1 zł. 29 gr., płatne 15 listopada 1923 r. 1 zł. 67 i bony płatne 15 grudnia 1923 r. po 3 zł. 49 gr.

Posiadacze bonów przedterminowanych, którzy złożą dostateczne dowody w min. sk., że nie z ich winy termin przeoczono (kauce depozyty), mogą uzyskać pozwolenie na wymianę tych bonów na nowe płatne w dniu 15 grudnia 1924 r.

— **Pomiędzy wieloma preparatami,** przy których oszczędza się czas i wydatki, znajdują się na pierwszym miejscu preparaty Dr. Oetkera, a mianowicie: proszki do ciast, cukier waniliowy, proszek pudingowy etc. Robi się prawdziwą przysługę tym, dla których przyrządza się potrawy z tych preparatów. Wobec wielu naśladownictw w podobnym opakowaniu, należy przedewszystkiem zwracać baczną uwagę na nazwisko Dr. Oetkera, oraz na jasną główkę, która służy, jako znak ochronny prawdziwych wyrobów.

Giełda Warszawska w Złotych.

New-Jork	5.18½
Londyn	22.48
Paryż	0.26.70
Szwajcaria	0.92.58
8% pożycz. zł.	7.20
4% pożycz. prem.	0.55
Bony zł. S. II A.	0.78
Listy Tow. K. Ziem. 4½	21.
Złoty =	1.800.000 mk.

BIULETYN

SPOSTRZEŻENIE METEOROLOGICZNYCH STACJI „KALISZ” Państwowej Sieci Meteorologicznej PRZY SEJMIKU

w dniu 9 lipca 1924 r. godz. 7-a rano

1) Ciśnienie powietrza	790.1 m.m.
2) Kierunek wiatru	W
3) Siła wiatru	1 m/s
4) Stan nieba	Zachm. całkow.
5) Wilgot. bezwzględna	11.2 m.m.
6) Wilgot. względna	84%
7) Temp. powietrza	+15.7
8) Ilość opadów	Nie było
9) Najwyż. temp.	+22.0
10) Najniż. temp.	+12.4
11) Temp. grunt. na głębokości 50 cm. 1 g. pp.	+1.75

LECZNICA
Dla chorych na OCZY
D-ra med. R. SOBAŃSKIEGO
Warszawa, Al. Ujazdowskie 37, m. 9. 1164

Pracownia krawatów

Jadwigi Przybylskiej

Marjańska 1, wejście z Poprzeczno-Warszawskiej.

Przyjmuje obstalunki z własnego lub powierzonego materiału oraz przerabiam i odświeżam zniszczone krawaty. 1215

CENY UMIARKOWANE.

TELEGRAMY.

Maszyna piekielna we Lwowie.

LWÓW. 9.7. Przez cały dzień oddział defenzywy dykcji policji prowadził bardzo energiczne śledztwo w sprawie udaremnionego zamachu na wojskowe magazyny amunicyjne przy ul. Janowskiej. W rezultacie wykryto 4 sprawców: 2 zdemobilizowanych

DLACZEGO gospoście używają do pieczenia ciastek i bułeczek najchętniej proszku Dr. Oetkera?

Backin!

Ponieważ pieczywo udaje się najlepiej, najprędzej i najperwniej.

Jako deser: Puding Oetkera z **PROSZKU PUDINGOWEGO**

Jako korzenie do ciast, tortów, up. sosów legumin **Dr. Oetkera CUKIER WANILJOWY**

BIURO ROLNICZO-HANDLOWE W. WASZAK

W KALISZU

Składy: SZOSA SZCZYPIORSKA 4, TEL. 96, BOUZNICA WŁASNA.
ULICA MAJKOWSKA 10, TEL. 311.

polecą po cenach najniższych i na bardzo dogodnych warunkach płatności

WĘGIEL DĄBROWIECKI i GÓRNOŚLĄSKI WE WSZYSTKICH GATUNKACH,
drzewo opałowe, superfosfat 18%, cement, wapno częstochowskie i pape.
NA BOUZNICY ZNAJDUJE SIĘ STAŁE WIĘKSZA ILOŚĆ TOWARÓW.

Dla pracowników państwowych na raty.

1267

FABRYKA OGRODZEŃ DRUCIANYCH J. SZCZEPKA

W KALISZU,

ul. Młynarska 9, (obok cmentarza) dom własny wykonuje wszelkie ogrodzenia z najlepszego drutu ocynkowanego jak to: ogrodów, parków, łąk, podwórzy, skwerów, szkólek ogrodniczych, cmentarzy grzebalnych, jak również posiada stałe drut kolczasty, skobelki, arfy do węgla i zwiru, materace do łóżek, wycieraczki do nóg, kraty do okien i t. p.

CENY PRZYSTĘPNE.

1281

Pracownia ubiorów męskich

M. FRANT

Kalisz, Wiejska 1.

Kalisz, Wiejska 1.

Przyjmuje obstalunki z własnych i powierzonych towarów po cenach niższych. 1298

Mając zapewniony Szwajcarski kapitał przystępuje do organizacji Tow. Akcyjnego i budowy Cukrowni w tym celu poszukuje

Terenu pod Cukrownię

Zgłoszenia: Teodor Deutschman Dyrektor T-wa Akc. „Arbor” Kalisz Kościuszki 24. 1295.

OGŁOSZENIE.

Komenda Uzupelnień koni № 21 w Kaliszu podaje do wiadomości, że w dniu 16 b. m. o godz. 11 w Koszarach przy Nowym-Swiece odbędzie się licytacja 12-tu koni.

Udział w licytacji mogą wziąć wszyscy za wyjątkiem handlarzy. 1205

(—) WAŃKOWSKI por.
P. O. Kdta K. U. K. № 21

Pracownia mebli Bambusowych
REIMANN i MATUSZCZAK
w Kaliszu przy ul. Lipowej № 5.

POLECA

całkowite garnitury, szafy, bielizniki, biblioteki, łóżka, etażerki, wózki dziecięce, oraz wszelkiego rodzaju kosze do kwiatów i wędki do sprzedania.

Przyjmujemy obstalunki. 1303

Potrzebny od zaraz

Bioralista (tka)

obeznany z sprzedażą towarów bawełnianych.

Oferty z podaniem żądanego wynagrodzenia i załączonymi odpisami świadectw prosimy kierować do Admin. Gazety Kaliskiej. 1304

Bryczka

parokonna w dobrym stanie okazjynie do sprzedania. Obejrzeć można ul. Górnośląska № 78, Bolesław Kowalski. 1299

Sprzedam butelki

do piwa i lemoniady.

Wiad. w Redakcji Gazety Kaliskiej. 1307

Do sprzedania SETER

8-io miesięczny do polowania. Wiadomość ul. Wiejska 13 m. 8 I piętro od godz. 10—2 po poł. 1146

Udzielam lekcji Francuskiego

Oferty składać pod „Francuskę” w Gaz. Kal. 1296

!!! BACZNOŚĆ !!!

Każdy powinien dbać
Co mu zimą brak, a więc

Futra Futro Futra

Aby uniknąć nieporozumień w sezonie, przyjmuję już teraz wszelkie przeróbki w zakres kuśnierstwa — — — wchodzące. — — —

Z poważaniem

H. ADLER — KALISZ,
Wiejska 5, telef. 208.
SKŁAD FUTER.

1169

Magazyn Mód

„STELLA”

został przeniesiony w Aleje Józefiny 1 Dom Openheima 1023

Firma egzystuje od r. 1908.

Skład drzewa

Firma egzystuje od r. 1908

H. Znamirovskiego

w Kaliszu przy ul. Wrocławskiej № 95. Telefon 56.
Skrzynka pocztowa 50

został po dłuższej przerwie na nowo otworzony. Poleca po cenach konkurencyjnych drzewo budowlane i stolarskie.

Posiada na miejscu maszynę parową, Heblarki, Cerkularki, Piły taśmowe i inne dla wykonania wszelkich obstalunków, w zakres budowlany wchodzących.

Wykonanie z własnych i powierzonych materiałów solidnie i terminowo.

Firma egzystuje od r. 1908.

U W A G A:
Wykonuje posadzki dębowe. 1074

Firma egzystuje od r. 1908.